

Stoffet er hentet fra

NINA Oppdragsmelding 170

Odd Gåsdal:

«Bruk av tid på friluftsliv i og utenfor nærmiljøet.»

Tidsnyttingsdata brukes for å undersøke nordmenns deltakelse i friluftsliv og andre fysiske aktiviteter i fritiden. Variasjonene i hvor store andeler som deltar i de ulike aktivitetsformene gjennom døgnet, uken og året kartlegges. Rapporten registrerer også hva slags områder og anlegg i nærområdet som brukes til fysiske aktiviteter og beregner andelene av befolkningen som deltar i friluftsliv alene, sammen med barn fra egen husholdning, og sammen med andre.

Blant emnene er også faktorer som kan påvirke sannsynligheten for å delta i friluftsliv og fysisk aktivitet generelt.

Den norske friluftslivstradisjonen på retur?

Lavere deltagelse blant dem under 30

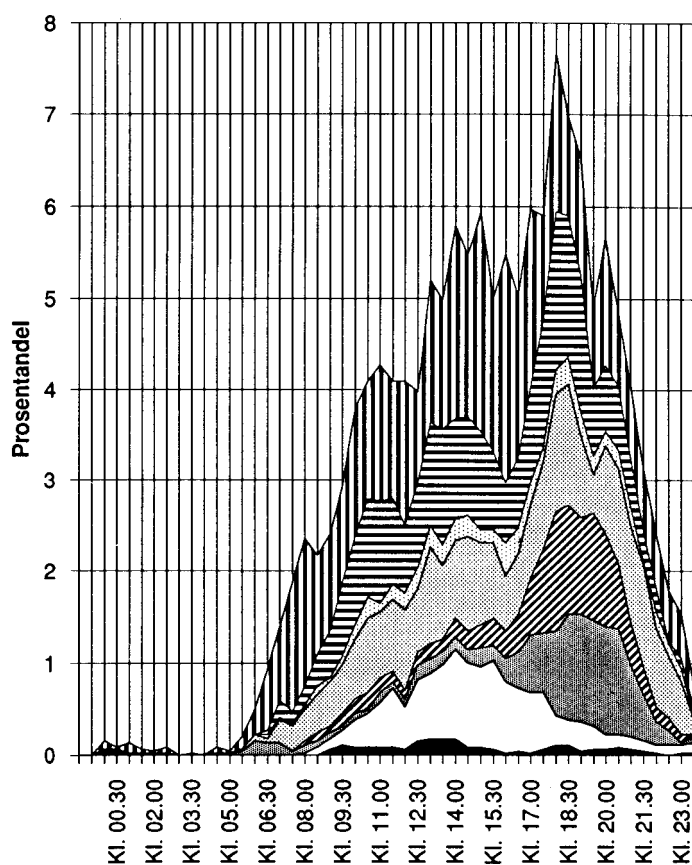
Gruppen mellom 16 og 30 år deltar mindre i friluftslivet enn andre. Denne tendensen har ikke vært funnet i lignende undersøkelser tidligere.

HVIS den skyldes at interessen for friluftsliv er lavere enn tidligere blant de yngre, betyr det at den norske friluftslivstradisjonen kan være på retur.

En annen grunn til denne utviklingen kan tenkes å være at de eldre er mer aktive enn tidligere. Det trengs grundigere undersøkelser for å få bedre rede på dette.

Kvinner deltar mindre i friluftsliv enn menn - det gjelder jakt og fiske og trolig også idretts- og mosjonsaktiviteter. Men kvinner deltar mer i soling og bading.

En forskjell er påtakelig når det gjelder friluftslivaktivitetenes innhold: Kvinner har oftere enn menn med seg barn på turene. Dette skyldes først og fremst dagens familiestruktur; fler kvinner enn menn har barn i husholdet. Dette, sammen med ulikheter i interesse for type friluftsliv, kan bety at kvinner og menn har forskjellige ønsker med hensyn til tilrettelegging.

Andel som deltok i friluftsliv og andre uteaktiviteter over døgnet på hverdager.

- Annen gange / jogging / sykling / sparkstøtting
- Stell av hage / tomt
- Spasertur / lufting av hund utenfor nærmiljø
- Spasertur / lufting av hund i nærmiljø
- Jogg/tren/konk/sy. utenf. nærmiljø (fritidsaktivitet)
- Jogg/tren/konk/sykel i nærmiljø (fritidsaktivitet)
- Friluftsliv utenfor nærmiljø
- Friluftsliv i nærmiljø

Deltakelsen varierer sterkt

Deltakelsen i friluftaktivitetene varierer sterkt over dagen, uken og året og har markerte topper midt på dagen og i helgene. Dessuten er den langt høyere om sommeren enn om vinteren.

DETTE betyr trolig at friluftsliv i ordets snevre betydning sjelden blir en vanlig aktivitet etter arbeidstid på hverdager året rundt. På kveldstid midt i uken driver folk heller med mosjonsaktiviteter og kortere spaserturer e.l. når de er utendørs.

Utgangspunkt i nærmiljøet

Selv om bare en mindre del av friluftslivet foregår i selve nærmiljøet, synes en

større del av det å skje med direkte utgangspunkt i nærmiljøet i den forstand at folk går og sykler eller tar korte bilturer fram til områdene der de driver friluftsliv. Nær halvparten av aktivitetene later til å komme i gang på denne måten.

På fridager

Dette betyr trolig at folk ofte foretrekker å bruke nære naturområder, selv om aktivitetene foregår på fridager når de har muligheter til å dra lenger bort.

Dette bekreftes ved at vi for eksempel ser tegn på at folk som bor nær naturområder som egner seg eller er tilrettelagt for fotturer, deltar noe mer i friluftsliv enn andre.

Arbeidsplassen utgangspunkt

Bolig og hytte er vanlige utgangspunkt for friluftsliv, men arbeidsplassen er kanskje et vel så viktig utgangspunkt som hytta.

Grunnen er nok at det er vanskelig å drive friluftsliv mens dagen ennå er lys og varm, hvis man må reise hjem fra jobben først.

I undersøkelsen har vel 10 prosent av turene utenom nærmiljøet utgangspunkt i hytta, mens ca. 20 prosent har arbeidsplassen som utgangspunkt.

Man bør kanskje ha områdene rundt arbeidsplassene i tankene når man driver med arealsikring og tilrettelegging for friluftsliv.

Hvor mange driver friluftaktiviteter?

AV DELTAKERNE i Statistisk Sentralbyrås tidsnyttingsundersøkelse 1990-91 var 11 prosent med på friluftslivaktiviteter som «fotturer i skog og mark,» «skiturer,» «fisketurer,» «båtturer,» og «soling og bading» minst én gang i løpet av de to dagene undersøkelsen varte.

23 dager i året

Knappe 15 prosent drev minst én av aktivitetene sykling, jogging, trening eller deltok i idrettskonkurranser. Vel 30 prosent tok spaserturer eller luftet hunder.

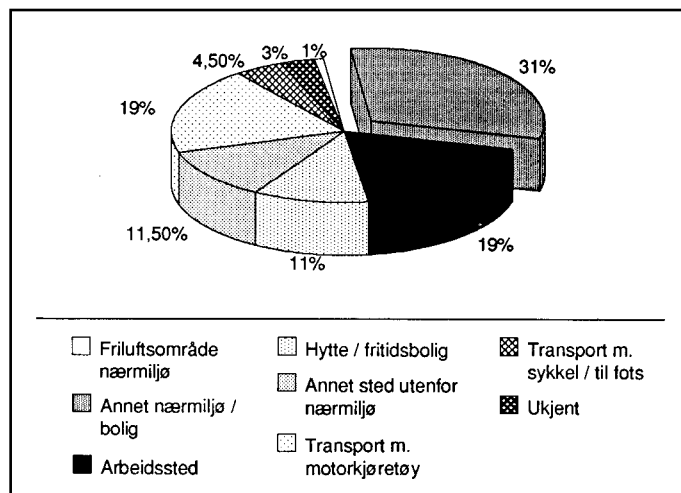
På bakgrunn av undersøkelsen kan vi anslå antall dager som gjennomsnittsnordmannen deltar i de ulike aktivitetene.

Vi finner da et anslag for fritidsaktivitetene på ca. 23 dager i året, mens vi for mosjons- og idrettsaktivitetene finner ca. 32 dager, og for spaserturene ca. 73 dager.

Spasering i nærmiljøet

Mens størsteparten av spaseraturene og et knapt flertall av mosjons- og idrettsaktivitetene foregikk i nærmiljøet (i gangavstand inntil 2 km fra boligen), foregikk et klart flertall av friluftaktivitetene utenfor nærmiljøet.

Friluftsliv utenfor nærmiljø

Andel av gangene folk drev friluftsliv utenfor nærmiljøet etter hvor de befant seg de siste 15 minuttene før de begynte friluftslivaktiviteten.

Kort avstand til større naturområder ønskelig

Folk som er interessert i friluftsliv, ønsker kort avstand til større naturområder der de kan ta lengre turer eller drive andre aktiviteter enn man vanligvis kan nær inntil boligområdene.

Folk med kort avstand til slike områder deltar mer i tradisjonelt friluftsliv enn andre. Det vi ikke vet, er om også grønne turveidrag fra mer fjerntliggende boligområder og ut til naturområdene stimulerer deltakelsen.

De ensliges friluftsliv

For enslige er det vanlige tur-friluftslivet mindre sosialt og engasjerende enn det er

for familier og nære venner. De synes å delta mindre enn andre, særlig om de bor i sentrale strøk i de større byene. Dette kan skyldes at de har bra muligheter til andre former for sosial kontakt der de bor, og foretrekker dette framfor å drive friluftsliv alene.

De eldre ivrigere

Et forbausende trekk er at friluftsliv drives oftere av de eldre enn av de yngre. Folk i byene later til å delta om lag like mye som folk bosatt utenfor byene.

Det er klare tegn på at deltakelsen øker med alderen helt til folk er godt over 60, selv om denne økningen ikke er spesielt sterk.

BESTILLING: NINA Oppdragsmelding 170 kan bestilles fra NINA v/informasjonsjefen. Porto/eksp. kr. 100,-.